

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 30.

Kontor: Nørregade 33, St.

24. Juli 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg.

Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

Panoptikon, V. 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.
Provinsordre effektueres pr. Omgaaende.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet“
bedes sendt under Adresse:
Ekspeditionen, Nørregade 33.

**Klager over Uregelmæssig-
hed i Forsendelsen bedes stil-
let skriftligt til Postvæsenet
— hjælper dette ikke, da til
Bladets Kontor.**

Manuskripter, der indleveres til
„Kvinden og Samfundet“, maa til Efter-
retning for Redaktionen være forsy-
nede med Navn og Adresse. Til
anonyme Skrivelser kan Red. ikke tag
Hensyn.

Redaktionen træffes hver Torsdag
fra Kl. 2—4 paa „Dansk Kvindesam-
fund“s Kontor, Nørregade 33, St.

Vore Pigebørn.

*Fortsættelsesskoler i Tyskland,
Svejs og Østrig, Beretning om en i
1897 foretagen Stipendiarejse af Anna
Holsen.*

I.

Der sendes hvert Aar en Mængde
Pædagoger ud paa Rejse baade fra
vort eget Land og vore Nabolande.
Hvad Udbyttet bliver af disse Rejser,
det faar man ofte kun lidet at vide om;
men naar man læser ovennævnte Beret-
ning af vor norske Kollega, maa man
unægtelig sige sig selv, at saa sag-
kyndig og grundig en Undersøgelse
af et bestemt Omraade som hendes,
evner kun yderst faa at foretage,

Tandlæge

Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Ingen, der har med denne Sag at
gøre, vil læse hendes Beretning uden
betydeligt Udbytte, og det skulde
være Meningen med de følgende Linier
at henlede danske Læseseres Opmærksom-
hed paa den. *)

Først et Par Ord om Forfatterens
Metode, der synes efterlignelsesvær-
dig. Hun har overalt begyndt med
at studere vedkommende Skolers Love,
Beretninger og Undervisningsplaner
for derefter at skaffe sig et person-
ligt Indtryk af Skolens Praksis. For
at faa Tag i Undervisningsmetoderne
har hun ikke blot overhørt de Fag,
som hver enkelt Skole lagde mest
Vægt paa, men ved Siden heraf, som
en fælles Maalestok, tillige Moders-
maalsundervisningen. Tyskerne er
som bekendt stærke i Metoder, og
man faar ved Skildringen af den
Mængde Skoler, hun har besøgt,
mangt et godt, praktisk Vink.

Navnlig to Spørgsmaal træder
frem og søges besvarede i disse Un-
dersøgelser. Først: Vil Fremtidens
Fortsættelsesskole blive obligatorisk
eller frivillig? Forfatteren hælder til
den første Side; hun mener at have
iagttaget, at den frivillige Skole sæd-
vanlig fører den obligatoriske efter
sig. Man bliver dog ikke absolut
overbevist gennem hendes Fremstilling
af Forholdene, der i vedkommende
Lande er højst forskellige. I en af
de sachsiche Byer, hun har besøgt,
Plauen, har man oprettet obligatoriske
kvindelige Fortsættelsesskoler, fordi
Byens Industri og de ved den skabte
sociale Tilstande medførte Farer for
de unge Pigers sædelige Udvikling.
Saa længe de unge Piger besøger
Skolen, staar de under Opsigt og har
ikke Lov til at komme paa noget
offentligt Danselokale. Her er det
altsaa særlige Forhold, der gør Sko-
len obligatorisk. I en lille svejtsisk
Fabriksby indretter man Undervis-
ningstiden efter Overenskomst med
Fabriksejerne. Til Gengæld opfører
disse en egen Bygning for den af
Kvindeforeningen stiftede Kogeskole.
I Bern har man vel en obligatorisk

*) Den omfangsrige Beretning er ud-
given som „Dokument Nr. 35“ vel sagtens af
det norske Kultusministerium; den maa vel
kunne skaffes fra Kristiania, men kan for-
øvrig laanes paa dansk Kvindesamfundets
Kontor.

Dansk Kvindesamfund.

Alle Københavnskredsens Medlem-
mer bedes om at indlevere i Juli Maa-
ned paa Kontoret, Nørregade 33,
Stuen, deres Bidrag af 25 Øre — eller
derover — til Dronning Margrethes
Minde under den Form, som aftaltes
ved Fællesmødet i Odense den 21de
Maj.

Nørresundby-, Rønne-, Odder- og
Ringkøbing-Kredsene bringes herved
Tak for indsendte Bidrag.

Anna Hjort,
Kasserer.

Fortsættelsesskole for unge Mænd
(indført ved Folkeafstemning), men
den begynder først ved det fyldte
17de Aar; man lægger med Flid et
Tidsrum af 2 Aar mellem den og
Barneskolen, for at give de unge et
Pusterum og noget Kendskab til det
virkelige Liv, før de igen tager fat
paa Studierne. Dette sidste var jo
hvad Grundtvig ønskede og hvad
Kold gennem Erfaringen naaede til
tvertimod sin oprindelige Plan for
Højskoleundervisningen. Det er især
den obligatoriske Fortsættelsesskole i
Leipzig som forekommer Forfatteren
som Fremtidsskolen; men hun siger
dog efter at have overværet Geografi-
undervisningen i en Fortsættelseskole
i Bern: „Naar jeg sammenligner
denne Undervisning med, hvad der
meddeles i Fortsættelsesklasserne i
Leipzig i et Fag som Heimathskunde
saa viser det sig temmelig tydelig,
hvor langt bedre Grundlag, man her
har at bygge paa i en saadan fri-
villig Klasse, hvorfor hele Undervis-
ningen kan faa et ganske andet Præg
— langt mindre elementært“. Lige-
ledes hedder det et andet Sted om
den obligatoriske Fortsættelsesskole
for Drengene: „Som tidligere nævnt
tænker man i München at omorga-
nisere disse Skoler, hvis nuværende
Ordning af let forklarlige Grunde ikke
kan sammenlignes med de kvindelige.
Fortsættelsesskolen for Piger er jo
frivillig, idet Søndagsskolerne for dem
fremdeles bestaa som obligatoriske.
For Gutterne derimod er Fortsættel-
sesskolen med Søndagsundervisning
den obligatoriske Skole, og den gamle
Søndagsskole ophævet“.

Spørgsmaalet obligatorisk eller fri-
villig er vist ikke, som Forf. mener,
væsentlig et Pengespørgsmaal; det
hænger sikkert nok ogsaa sammen
med den større eller mindre Trang
til individuel Udformning af de unges
Udvikling.

Vigtigere endnu er det andet
Spørgsmaal: Hvad skal være Fort-
sættelsesskolens Maal? Forf. mener

Tandlæge Fru Tofte-Siesbye, Amagertorv 31.

at have sporet tre forskellige Ret-
ninger i de Skoler, hun besøgte.
Nogle Steder lægger man mest Vægt
paa Karakterens Udvikling. De unge
skal i den vanskelige Overgangsalder
baade skærmes mod de Farer, der
truer fra forskellige Sider, og gennem
Undervisningen vinde saa megen mo-
ralsk Holdning, at man trygt kan
sende dem ud i Livets Storme. An-
dre tænker mere paa den praktiske
Side af Sagen; det gælder for dem
at udruste Ungdommen til at tage
Kampen for Tilværelsen op paa den
heldigste Maade. Endelig — hvis
det er Skolemænd, der har ordnet
Undervisningen — gaar denne særlig
ud paa at uddybe de Kundskaber,
Skolen har givet paa mere overfladisk
Maade, altsaa at meddele almindelig
Dannelse uden de indsnævrende og
begrænsende Nyttehensyn.

Men da man maatte indrømme
alle tre Synspunkters Berettigelse,
forsøgte man ogsaa — Forf. finder
med Held — paa sine Steder at for-
ene dem. For at naa dette vælger
man et midtpunktdannende Fag, der
knytter sig til Livet, „Livet som det
arter sig i Hjemmet under de dag-
lige huslige Sysler, i Fabrikkerne og
paa Værkstederne og i Butiker, paa
Bygge- og Lossepladse, paa Jern-
baner og paa Gader og Stræder, Li-
vet til Hverdags og Livet til Helg og
til Fest, Livet i Familien og Livet i
de større Forhold, i Kommune og
Stat“.

Man søger at behandle dette Stof
saaledes, at det daglige Arbejde adles
og opløftes, og at det støtter de etiske
og religiøse Anlæg hos Eleverne. Man
ønsker, at disse skal iagttage og
dømme selvstændig, og at de netop
skal føle, at de er traadt ind i en
ny Fase og ikke er Børn længere.
Fortsættelsesskolen skal tillige være
en Forberedelsesskole — nemlig til
Livet.

„Konsekvent skulde hver enkelt
Livsførelse benyttes som Dannelses-
stof, men da dette er umuligt, maa
Undervisningen individualiseres saa-
vidt muligt, idet Eleverne deles efter
Beskæftigelse i Klasser med forskelligt
Dannelsesstof, men med det samme
Maal.“

„Det er dette, man har gjort i
Leipzig, hvor man som Centralfag,
hvortil alle de andre Fag slutter sig,
har opstillet enten „Heimathskunde“
(Hjemstavnslære), „Gewerbekunde“